

Metode og videnskabsteori i de flerfaglige forløb

I de flerfaglige forløb og studieretningsprojektet indgår der et krav om, at du skal reflektere over faglige metoder og basal videnskabsteori. Til det formål bruger vi her på skolen bl.a. de videnskabsteoretiske begrebspar fra ibogen *Vidensmønstre*. Du træner din forståelse og anvendelse af disse begrebspar i de flerfaglige forløb, der leder op til SRP'en.

Når du arbejder med et flerfagligt forløb, skal du benytte følgende fremgangsmåde:

Tretrinsmodellen

1. Overvej først, hvad det er for nogle *faglige metoder*, du har benyttet, og hvilken *teori* og *empiri* du har valgt at arbejde med i fagene. Vurdér så *styrker* og *svagheder* ved det, du har gjort.
2. Dernæst skal du mere alment, videnskabsteoretisk overveje følgende: Hvilken *slags* viden har du tilegnet dig? Og med hvilken *tilgang* har du gjort det? Beskriv dette, og anvend i den forbindelse nogle få af de mest relevante videnskabsteoretiske *begreber/begrebspar* fra ibogen *Vidensmønstre*.
3. Overvej nu: Hvilke *styrker* og *svagheder* har din viden/tilgang, og hvilke har den ikke?

Brug bogen

Brug [ibogen Vidensmønstre](#) i dit arbejde. Her er der kapitler om hvert begrebspar, om viden og videnskab, de tre fakulteter osv. Hvis I arbejder med innovation i det flerfaglige forløb, kan du også læse om innovation som metode i kapitlet "[Innovation i flerfaglige projekter](#)". Og du kan læse mere om fremgangsmåden i *Vidensmønstre*, kapitlet "[Metodisk og videnskabsteoretisk refleksion i SRP](#)".

Oversigt over begrebsparrene

Her er en kort oversigt over begrebsparrene fra *Vidensmønstre*:

TEORETISK viden: At kunne forklare, hvordan noget er. Tankemæssigt kendskab til en sag, som kan formuleres sprogligt.

PRAKTISK viden: At kunne gøre noget. Færdigheder; evne til realisering af bestemte handlinger.

DIAKRON: En viden/tilgang, der behandler sit emne over et tidsmæssigt stræk og med fokus på, hvordan det udvikler sig gennem tiden.

SYNKRON: En viden/tilgang, der enten behandler et emne, som er tidsuafhængigt, et emne i et afgrænset tidsinterval, hvor der er fokus på noget andet end udvikling over tid, eller et emne, som sammenlignes på tværs af tid uden interesse for den mellemliggende udvikling.

EMPIRISK: En viden/tilgang, der er baseret på erfaringen og beskriver forhold i den fysiske, sanselige virkelighed. Kaldes også realvidenskab og erfaringsvidenskab.

FORMEL: En viden/tilgang, der beskæftiger sig med egenskaber ved begreber i menneskeskabte universer, som kun findes i tankerne. Kaldes også formalvidenskab. Matematik og logik er klassiske eksempler.

KVANTITATIV: En viden/tilgang, der fokuserer på størrelse eller mængde, der kan registreres/måles i tal, og hvor der ofte laves beregninger eller statistik.

KVALITATIV: En viden/tilgang, der fokuserer på egenskaberne og dermed karakteren af et fænomen (uden at tælle eller måle talværdier).

EKSPERIMENTEL: En viden/tilgang, der skaber en ændring i verden, og den efterfølgende iagttagelse af virkningerne (kaldes også (laboratorie)forsøg).

OBSERVATIONEL: En viden/tilgang, der består i omhyggelig iagttagelse (med sanserne eller med måleudstyr) af fænomener i deres naturlige omgivelser.

KAUSAL FORKLARING (af latin: *causa*: 'årsag'): I en kausal forklaring forklarer man en virkning ud fra dens årsag. De fænomener, der undersøges, forklares som naturgenstande, der ikke handler af egen fri vilje.

INTENTIONEL FORKLARING (af latin: *intentio*: 'hensigt'): I en intentionel forklaring forklarer man en handling (eller det, der er blevet til som resultat af en handling) som et resultat af en persons ønsker, grunde og motiver, dvs. ud fra hensigten eller meningen med handlingen.

FUNKTIONEL FORKLARING: Et fænomen forklares ud fra den funktion, det har i opretholdelsen af den helhed, det er del af.

IDIOGRAFISK: En viden/tilgang/erkendelsesinteresse, der beskriver det specifikke, det singulære, det individuelle, enkelttilfældet, det lokale.

NOMOTETISK: En viden/tilgang/erkendelsesinteresse, der beskæftiger sig med klasser af genstande og fænomener, med typer, og søger lovmæssigheder; lovskabende.

FAKTUEL (deskriptiv): En viden/tilgang/udsagn, der søger at beskrive, hvordan noget er.

NORMATIV: En viden/tilgang/udsagn af værdimæssig eller ideologisk karakter, dvs. om hvordan noget *bør* være.

Kilde: Mads Rangvid m.fl., *Vidensmønstre – basal videnskabsteori i STX*, Systime 2017. Link: <https://vidensmoenstre.systime.dk>